

További viták keresztútjában

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) sajtótájékoztatója kisebb lavinát indított el a kamarai választásokat illetően. Tóth István, a MOSZ titkára szerint nem ez volt a céljuk, hanem az, hogy a felvetéseket figyelembe véve módosuljanak a választási szabályok, és alakulhasson egy olyan agrár-, élelmiszergazdasági és vidékfejlesztési kamara, amely minden érdekeltnek biztosítja az arányos képviseletet. Megítélése szerint a kamara a megalakulását követően így működhetne sikeresen, tagsága széles körű támogatásával. Ugyanakkor nem hagyhatják válasz nélkül azokat a felvetéseket, amelyeket az Agrárkamara átmeneti elnökségének sajtóközleménye tartalmaz.

A MOSZ továbbra is fenntartja az agrárkamara választásokkal kapcsolatban tett észrevételeit, kérdéseit. Még mindig megválaszolatlan, hogy az Agrárkamara átmeneti elnökségében miért csak egy szervezet képviselteti magát, nevezetesen a MAGOSZ (elnökségének 13 tagjával), és egyetlen más szervezet sem kapott képviselői lehetőséget.

Aránytalan listák

Az átmeneti elnökség megalakulása óta hónapokon át formálhatta, alakíthatta a választás konkrét szabályozását, de a több százszázresre becsült tagságnak a szabályok részletes megismerésére csak idén január 11-étől volt lehetősége. A szervezeteknek január 21-éig öt munkanap állt rendelkezésükre a listaállításra, azzal a különlegességgel, hogy a kamarai tagok január 25-éig kapnak értesítést arról, hogy részt vehetnek-e a választáson választóként vagy jelöltként. A MOSZ elfogadhatatlannak tartja, hogy a január 11-én meghirdetett választási szabályzat az átmeneti elnökség a végrehajtási időszak alatt változtatásokat hajtott végre. Az ilyen szabályozás a beavatlatlanok számára lehetetlenné teszi a szabályoknak megfelelő listaállítását, és lehetőséget ad

arra, hogy listaállítás esetén formai okokra hivatkozva a nem kívánt listákat érvénytelenítsék. Ugyanakkor, a törvény szerint, a leadott listának arányosnak és kiegyensúlyozottnak kell lenniük.

Az, hogy az elnökség állítása szerint a 2012. augusztusában megjelent törvény VI. és X. fejezete rendelkezik a választási szabályokról, egyszerűen csúsztatás. Az idézett fejezetek csak annyit tartalmaznak, hogy a kamara megalakulását követően az elfogadott alapszabályban meg kell határozni a választási eljárási szabályokat, de ez nem vonatkozik a jelenlegi választás lebonyolításának szabályaira. Éppen ezért adott felhatalmazást a törvény X. fejezete az átmeneti elnökségnek a megalakulást megelőző jelenlegi eljárás szabályozására. Sajnálatos, hogy a választás folyamatában a közjegyző tevékenysége sem terjed ki a választási eljárás átfogó ellenőrzésére.

A MOSZ már 2011-ben, egy évvel az agrárkamara törvény megszavazása előtt értesítette a szaktárcát arról, hogy nem ért egyet a kötelező kamarai tagság visszaállításával, az aránytalan tagdíjfizetés lehetőségével. Ugyanakkor szükségesnek tartotta, hogy a törvény tartalmazzon olyan szervezeti és választási szabályo-

kat, amelyek biztosítják, hogy a kamarai tagok egyes csoportjai (őstermelők, egyéni vállalkozók, jogi személyiségű kis- és közepes társas vállalkozások stb.) a gazdasági súlyukkal arányos képviselethez juthassanak a döntéshozatali eljárásokban és a különböző kamarai testületekben.

Szaporodó aggályok

Az agrárkamara küldöttválasztáshoz kapcsolódóan egyre több információ lát napvilágot, és több szervezet nyilatkozata erősíti meg a MOSZ korábbi aggályait, jelentette ki a titkár. A mezőgazdaságban, vidékfejlesztésben, élelmiszer-feldolgozásban és agrárkereskedelemben érintett mintegy 130-140 szakmai szövetség, egyesület, társulat és érdekképviselet közül mindössze egy kapott lehetőséget arra, hogy tagjait képviselhesse az átmeneti elnökségben.

Megállapítható, hogy ez az egy szervezet – a MAGOSZ – rendelkezik kizárólagos döntési jogokkal, és bennfentes ismeretekkel. Ennek a ténynek a következménye, hogy a küldöttválasztó közgyűlésekre csak ez az egy szervezet állított listát. Tekintettel a kialakult helyzetre – a látszat érdekében – nem közös listaállítóként, hanem úgynevezett támogatóként bevontak 12 szervezetet. Ezeknek a szervezeteknek a száma még a 10 százalékát sem teszi ki az agrárgazdaságban működő szakmai és gazdasági képviseleteknek.

A józan megfontolás és a 2012. évi CXCVI. számú kamarai törvény is előírja az arányosság és kiegyensúlyozottság érvényesítését. Az eddig történtek nem igazolják ennek az előírásnak a teljesülését. Megállapítható, hogy a 450 ezer potenciális kamarai tag közül csak 186 ezren kaptak választói jogot, vagyis 60 százalékuk eleve nem vehet részt a választá-



sokon. További kérdés, hogy a 186 000 fő közül hányan mennek el egy olyan küldöttválasztó közgyűlésre, ahol csak egy listára lehet szavazni és a szabályok szerint a jelöltekről érdemi vitát folytatni nem lehet, új személyi javaslat megtételére nincs lehetőség, és a választás akkor is érvényes, ha a szavazásra jogosultak töredéke vesz csak részt rajta.

Választ várnak

A MOSZ január 11-én kérte a vidékfejlesztési minisztert, hogy a választási szabályzattal kapcsolatos jóváhagyását vonja vissza. A mai napig nem érkezett válasz, úgy tűnik, e javaslatra nincs fogadókészség, hangsúlyozta Tóth István.

– Az átmeneti kamarai választásokról folytatott vitát a dokumentumok és a tények, a gazdálkodók és a gazdasági szereplők széles körének véleménye alapján folytatjuk. Fontosnak tartjuk, hogy felvetéseinkre választ kapjunk a vidékfejlesztési minisztertől. Bízunk benne, hogy jogi kifogásaink meghallgatásra találjanak a köztársasági elnöknel, az alapvető jogok országgyűlési biztosánál és az ügyészségnél is. A MOSZ fontosnak tartja, hogy az eredeti kamarai elvek érdemben megvalósuljanak, és ezért ismételtén kéri, hogy a vidékfejlesztési miniszter vonja vissza az eljárási szabályzat jóváhagyását – mondta végezetül a titkár.

H. GY.